ARTICVLI
DE QVIBVS CONVENIT INTER
ARCHIEPISCOPOS,
ET
EPISCOPOS
VTRIVSQVE PROVINCIÆ, ET
Clerum vniversum in Synodo, Londini. An.
1562. secundum computationem Ecclesiæ
Anglicanæ, ad tollendam opinionum dissentionem, *& consensum in vera Religione firmandum.*

Æditi authoritate serenissimæ REGINÆ.

ITEM

Liber quorundam Canonum
DISCIPLINÆ ECCLESIÆ
ANGLICANÆ. ANNO 1571.

3. De Episcopis.
5. De Decanis Ecclesiarum.
8 De Archidiaconis.
9. De Cancellariis. &c.
De 14. De Ædituis Ecclesiarum.
19. De Concionatoribus.
20. De Residentia.
21. De Pluralitatibus.
21. De Ludimagistris.
22. De Patronis. &c.

OXONIÆ

Excudebat LEONARDVS LICHFIELD
Academiæ Typographus. A. D. 1636.

Nus est viuus, & verus Deus, æternus, incorporeus, impartibilis, impassibilis, immẽsæ potentiæ, sapientiæ ac bonitatis, creator, & conseruator omnium, tum visibilium, tum inuisibilium. Et in vnitate huius diuinæ naturæ, tres sunt personæ, eiusdem essentiæ, potentiæ ac æternitatis, Pater, Filius, & Spiritus sanctus. 1

De verbo, siue filio Dei, qui verus homo factus est.

Filius, qui est verbum patris, ab æterno à patre genitus, verus & æternus Deus, ac patri consubstantialis, in vtero beatæ virginis, ex illius substantia naturam humanam assumpsit: ita vt duæ naturæ, diuina & humana, integrè atque perfectè in vnitate personæ fuerint inseperabiliter coniunctæ, ex quibus est vnus Christus, verus Deus & verus homo, qui verè passus est, crucifixus, 2

fixus, mortuus, & sepultus, vt patrem nobis reconciliaret, esset q3 hostia, non tantum pro culpa originis, verum etiam pro omnibus actualibus hominum peccatis.

De descensu Christi ad Inferos.

3 *QVemadmodũ Christus pro nobis mortuus est, et sepultus, ita est etiam credendus ad Inferos descendisse.*

De resurrectione Christi.

4 *CHristus verè a mortuis resurrexit, suum q3 corpus cum carne, ossibus, omnibus q3 ad integritatem humanæ naturæ pertinentibus, recepit: cum quibus in cœlum ascendit, ibique residet, quoad, extremo die ad iudicandos homines reuersurus sit.*

De Spiritu sancto.

5 *SPiritus sanctus à patre, & filio procedens, eiusdem est cum patre, & filio essentiæ, maiestatis, & gloriæ, verus, ac æternus Deus.*

De

De diuinis Scripturis, quòd sufficiant ad salutem.

SCriptura sacra continet omnia, quæ ad salutem 6
sunt necessaria, ita, vt quicquid in ea nec legitur, neq; inde probari potest, non sit à quoquam exigendum, vt tanquam articulus fidei credatur, aut ad salutis necessitatem requiri putetur.

Sacræ Scripturæ nomine, eos Canonicos libros veteris, & noui Testamenti intelligimus, de quorũ authoritate, in Ecclesia nunquam dubitatum est.

De nominibus, & numero librorum sacræ Canonicæ Scripturæ veteris Testamenti.

Genesis.
Exodus.
Leuiticus.
Numeri.
Deuteron.
Iosuæ.
Iudicum.
Ruth.
Prior liber Samuelis.
Secundus liber Samuelis.
Prior liber Regum.
Secundus liber Regum.
Prior liber Parilipom.
Secundus liber Parilipomen.
Primus liber Esdræ.
Secundus liber Esdræ.
Liber Hester.
Liber Iob.
Psalmi.
Prouerbia.
Ecclesiastes, vel concionator.
Cantica Solomonis.
4. Prophetæ Maiores.
12. Prophetæ Minores.

Alios autem libros (vt ait Hieronimus) legit quidem Ecclesia, ad exempla vitæ, & formandos mores : illos tamen ad dogmata confirmanda non adhibet, vt sunt.

Tertius liber Esdræ.
Quartus liber Esdræ.
Liber Tobiæ.
Liber Iudith.
Reliquum libri Hester.
Liber Sapientiæ.
Liber Iesu filij Sirach.
Baruch Propheta.
Canticum trium puerorum.
Historia Susannæ.
De Bel & Dracone.
Oratio Manasses.
Prior lib. Machabeorum.
Secundus liber Machabeorum.

Noui Testamenti omnes libros (vt vulgo recepti sunt) recipimus, & habemus pro Canonicis.

De veteri Testamento.

7. *TEstamentum vetus, nouo contrarium non est, quandoquidem tam in veteri, quam in nouo, per Christum, qui vnicus est mediator Dei, & hominum, Deus & homo, æterna vita, humano generi est proposita. Quare malè sentiunt, qui veteres tantũ in promissiones tẽporarias sperasse confingũt. Quanquã lex á Deo data per Mosen) quoad ceremonias & ritus) Christianos non astringat, neq; ciuilia eius præcepta in aliqua republica*

necess-

necessario recipi debeant, nihilominus tamen ab obedientia mandatorum (quæ moralia vocantur) nullus (quantumuis Christianus) est solutus.

De tribus Symbolis.

8 SYmbola tria, Nycænum, Athanasii, & quod vulgo Apostolorum appellatur, omnino recipienda sunt, & credenda, nam firmissimis Scripturarum testimonijs probari possunt.

De peccato originali.

9 PEccatum originis non est (vt fabulantur Pelagiani) in imitatione Adami situm, sed est vitium, & deprauatio naturæ, cuiuslibet hominis ex Adamo naturaliter propagati: qua fit, vt ab originali iustitia quàm longissimè distet, ad malum sua natura propendeat, & caro semper aduersus spiritum concupiscat, vnde in vnoquoque nascentium, iram Dei, atque damnationem meretur. Manet etiam in renatis hæc naturæ deprauatio. Qua fit vt affectus carnis Græcè Φρόνημα σαρκός quod alii sapientiam, alii sensum, alii affectũ, alii studium carnis interpretantur,) legi Dei non subiiciatur. Et quanquam renatis & credentibus, nulla propter Christum est condemnatio, peccati

tamen in ſeſe rationem habere concupiſcentiam, fatetur Apoſtolus.

De libero arbitrio.

10 *EA eſt hominis poſt lapſum Adæ conditio, vt ſeſe naturalibus ſuis viribus, & bonis operibus, ad fidem, & inuocationem Dei conuertere, ac præparare non poſſit. Quare abſq; gratia Dei (quæ per Chriſtum eſt) nos præueniente, vt velimus, & cooperante, dum volumus, ad pietatis opera facienda, quæ Deo grata ſunt, & accepta, nihil valemus.*

De hominis iuſtificatione.

11 *TAntùm propter meritum Domini, ac Seruatoris noſtri Ieſu Chriſti, per fidem, non propter opera, & merita noſtra, iuſti coram Deo reputamur. Quarè ſola fide nos juſtificari, doctrina eſt ſaluberrima, ac conſolationis pleniſſima, vt in homilia de juſtificatione hominis, fuſius explicatur.*

De bonis operibus.

12 *BOna opera, quæ ſunt fructus fidei, & iuſtificatos ſequuntur, quanquam peccata noſtra expiare,*

piare, & diuini iudicij ſeueritatem ferre non poſſunt: Deo tamen grata ſunt, & accepta in Chriſto, atq; ex vera & viua fide neceſſariò profluunt, vt planè ex illis, æquè fides viua cognoſci poſſit, atque arbor ex fructu iudicari.

De operibus ante iuſtificationem.

13 OPera quæ fiunt, ante gratiam Chriſti, & ſpiritus eius afflatum, cum ex fide Ieſu Chriſti non prodeant, minimè Deo grata ſunt, neq; gratiam (vt multi vocant) de congruo merentur. Immo cum non ſunt facta, vt Deus illa fieri voluit & præcepit, peccati rationem habere non dubitamus.

De operibus ſupererogationis.

14 OPera quæ ſupererogationis appellant, non poſſunt ſine arrogantia, & impietate prædicari. Nam illis declarant homines, non tantum ſe Deo reddere, quæ tenentur, ſed plus in eius gratiam facere, quàm deberent, cum apertè Chriſtus dicat: Cum feceritis omnia quæcunq; præcepta ſunt vobis, dicite, ſerui inutiles ſumus.

De Christo qui solus est sine peccato.

15 *CHristus, in nostræ naturæ veritate, per omnia similis factus est nobis, excepto peccato, à quo prorsus erat immunis, tum in carne, tum in spiritu. Venit vt agnus, absque macula, qui mundi peccata per immolationem sui semel factam, tolleret, & peccatum (vt inquit Iohannes) in eo non erat: sed nos reliqui etiam baptizati, & in Christo regenerati, in multis tamen offendimus omnes. Et si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.*

De peccato post Baptismum.

16 *NOn omne peccatum mortale post Baptismum voluntariè perpetratum, est peccatum in Spiritum sanctum, & irremissibile. Proinde lapsis a Baptismo in peccata, locus pœnitentiæ non est negandus, post acceptum spiritum sanctum possumus a gratia data recedere, atque peccare denuò, per gratiam Dei resurgere, ac resipiscere: ideòq; illi damnandi sunt, qui se quamdiu hic viuant, amplius non posse peccare affirmant, aut verè resipiscentibus, veniæ locum denegant.*

De

De prædestinatione, & electione.

PRædestinatio *ad vitam, est æternum Dei propositum, quo ante iacta mundi fundamenta, suo consilio, nobis quidem occulto constanter decreuit, eos quos in Christo elegit ex hominum genere, a maledicto & exitio liberare, atq; (vt vasa in honorem effecta) per Christum, ad æternam salutẽ adducere. Vndè qui tam præclaro Dei beneficio sunt donati, illi spiritu eius, opportuno tempore operante, secundum propositum eius, vocantur, vocationi per gratiam parent, iustificantur gratis, adoptantur in filios Dei, vnigeniti eius Iesu Christi imagini efficiuntur conformes, in bonis operibus sanctè ambulant, & demum ex Dei misericordia pertingũt ad sempiternam fœlicitatem.* 17

Quemadmodum prædestinationis, & electionis nostræ in Christo pia consideratio, dulcis, suauis, & ineffabilis consolationis plena est, verè piis, & his qui sentiunt in se vim spiritus Christi, facta carnis, & membra, quæ adhuc sunt super terram, mortificantem, animumque ad cœlestia, & superna rapientem. Tum quia fidem nostram de æterna salute consequenda per Christum plurimum stabilit, atq; confirmat, tum quia amo-

rem noſtrum in Deum vehementèr accendit. Ita hominibus curioſis, carnalibus, & Spiritu Chriſti deſtitutis, ob oculos perpetuò verſari prædeſtinationis Dei ſententiam, pernitioſiſſimum eſt præcipitium, vnde illos diabolus protrudit, vel in deſperationem, vel in æquè pernitioſam impuriſſimæ vitæ ſecuritatem, deinde promiſſiones diuinas ſic amplecti oportet, vt nobis in ſacris literis generaliter propoſitæ ſunt, & Dei voluntas in noſtris actionibus ea ſequenda eſt, quam in verbo Dei habemus, diſertè reuelatam.

De ſperanda æterna ſalute tantúm in nomine Chriſti.

18 *SVnt & illi Anathematizandi, qui dicere audent vnumquemq́ in lege, aut ſecta quam profitetur eſſe ſeruandum, modò iuxtà illam, & lumen naturæ accuratè vixerit, cum ſacræ literæ tantùm Ieſu Chriſti nomen prædicent, in quo ſaluos fieri homines oporteat.*

De Eccleſia.

19 *Eccleſia Chriſti viſibilis eſt cœtus fidelium, in quo verbum Dei purum prædicatur, & Sacramenta, quoad ea quæ neceſſariò exigantur, iuxta Chriſti*

strare, verbo Dei, & primitiuæ Ecclesiæ consuetudini planè repugnat.

De Sacramentis.

SAcramenta à Christo instituta, non tantùm sunt notæ professionis Christianorum, sed certa quædam potiùs testimonia, & efficacia signa gratiæ atque bonæ in nos voluntatis Dei, per quæ inuisibiliter ipse in nos operatur, nostramque fidem in se non solùm excitat, verùetiam confirmat. 25

Duo à Christo Domino nostro in Euangelio instituta sunt Sacramenta, scilicet, Baptismus, & Cœna Domini.

Quinq; illa vulgò nominata Sacramenta: scilicet, confirmatio, pœnitentia, ordo, matrimonium, & extrema vnctio, pro Sacramentis Euangelicis habenda non sunt, vt quæ, partim à praua Apostolorum imitatione profluxerunt, partim vitæ status sunt in Scripturis quidem probati: sed Sacramentorum eandem cum Baptismo, & Cœna Domini rationem non habentes, vt quæ signum aliquod visibile, seu cæremoniam à Deo institutum, non habeant.

Sacramenta non in hoc instituta sunt à Christo vt spectarentur, aut circumferrentur, sed vt ritè illis vterentur, & in his duntaxat qui dignè

percipiunt ſalutarem habent effectum: Qui vero indignè percipiunt, damnationem (vt inquit Paulus) ſibi ipſis acquirunt.

De vi inſtitutionum diuinarum quòd eam non tollat malitia Miniſtrorum.

26 *QVamuis in Eccleſia viſibili, bonis mali ſemper ſunt admixti, atque interdum miniſterio verbi, & Sacramentorum adminiſtrationi præſint, tamen cum non ſuo, ſed Chriſti nomine agant, ejuſque mandato, & authoritate miniſtrent, illorum miniſterio vti licet, cùm in verbo Dei audiendo, tùm in Sacramentis percipiendis. Neque per illorum malitiam, effectus inſtitutorum Chriſti tollitur, aut gratia donorum Dei minuitur, quoad eos qui fide, & ritè ſibi oblata percipiunt, quæ propter inſtitutionem Chriſti, & promiſſionem efficacia ſunt, licèt per malos adminiſtrentur.*

Ad Eccleſiæ tamen diſciplinam pertinet, vt in malos miniſtros inquiratur, accuſenturq; ab his, qui eorum flagitia nouerint, atque tandem iuſto conuicti iudicio deponantur.

De

De Baptismo.

BAptismus non est tantùm professionis signum, ac discriminis nota, qua Christiani à non Christianis discernantur, sed etiam est signum regenerationis, per quod, tanquam per instrumentum, rectè Baptismum suscipientes, Ecclesiæ inseruntur, promissiones de remissione peccatorum, atque adoptione nostra in filios Dei per Spiritum sanctum visibilitèr obsignantur, fides confirmatur, & vi diuinæ inuocationis gratia augetur. 27

Baptismus paruulorum omninò in Ecclesia retinendus est, vt qui cum Christi institutione optimè congruat.

De Cœna Domini.

COena Domini non est tantùm signum mutuæ beneuolentiæ Christianorum inter sese, verùm potiùs est Sacramentum nostræ per mortem Christi redemptionis. 28

Atq; adeò, ritè, dignè, & cum fide sumentibus, panis quem frangimus est communicatio corporis Christi: similiter poculum benedictionis, est communicatio sanguinis Christi.

Panis & Vini Transubstantiatio in Eucharistia, ex sacris literis probari non potest. Sed a-

pertis Scripturæ verbis aduersatur, Sacramenti naturam euertit, & multarum superstitionum dedit occasionem.

Corpus Christi datur, accipitur, & manducatur in Cœna, tantùm cœlesti, & spirituali ratione. Medium autem quo corpus Christi accipitur, & manducatur in Cœna, fides est.

Sacramentum Eucharistiæ, ex institutione Christi non seruabatur, circumferebatur, eleuebatur, nec adorabatur.

De manducatione corporis Christi, & impios illud non manducare.

29 IMpij, & fide viua destituti, licèt carnaliter, & visibiliter (vt Augustinus loquitur) corporis, & sanguinis Christi Sacramentum, dentibus premant, nullo tamen modo Christi participes efficiuntur. Sed potius tantæ rei Sacramentum, seu Symbolum, ad judiciũ sibi manducant, & bibunt.

De vtraque specie.

30 CAlix Domini laicis non est denegandus, vtraque enim pars Dominici Sacramenti, ex Christi institutione, & præcepto, omnibus Christianis

ex

ex æquo administrari debet.

De vnica Christi oblatione in cruce perfecta.

OBlatio Christi semel facta, perfecta est re- 31
demptio, propitiatio, et satisfactio pro omnibus peccatis totius mundi, tàm originalibus, quàm actualibus. Nequè præter illam vnicam, est vlla alia pro peccatis expiatio, vndè Missarum sacrificia, quibus, vulgò dicebatur, sacerdotem offerre Christum in remissionem pœnæ, aut culpæ, pro vivis & defunctis, blasphema figmenta sunt, & pernicioſæ impoſturæ.

De conjugio Sacerdotum.

EPiscopis, præsbyteris, et Diaconis nullo man- 32
dato diuino præceptum est, vt aut cœlibatum voueant, aut à matrimonio abstineant. Licet igitur etiam illis, vt cæteris omnibus Christianis, vbi hoc ad pietatem magis facere iudicauerint, pro suo arbitratu matrimonium contrahere.

De excommunicatis vitandis.

QVi per publicam Ecclesiæ denuntiationem ritè 33
ab vnitate ecclesiæ præcisus est, & excommu-

nicatus, is ab uniuerſo fidelium multitudine (donec per pœnitentiam publicè reconciliatus fuerit arbitrio Iudicis competentis) habendus eſt tanquàm Ethnicus & publicanus.

De traditionibus Eccleſiaſticis.

34 *TRaditiones atque ceremonias eaſdem, non omninò neceſſarium eſt eſſe vbique, aut prorſus conſimiles. Nam vt variæ ſemper fuerunt, & mutari poſſunt, pro Regionum, temporum, & morum diuerſitate, modò nihil contra verbum Dei inſtituatur.*

Traditiones, & ceremonias Eccleſiaſticas quæ cum verbo Dei non pugnant, & ſunt authoritate publica inſtitutæ, atque probatæ, quiſquis priuato conſilio volens, & data opera, publicè violauerit, is vt qui peccat in publicum ordinem Eccleſiæ, quique lædit authoritatem Magiſtratus, & qui infirmorum fratrum conſcientias vulnerat, publicè vt cæteri timeant, arguendus eſt.

Quælibet Eccleſia particularis, ſiue Nationalis, authoritatem habet inſtituendi, mutandi aut abrogandi Ceremonias, aut ritus Eccleſiaſticas, humana tantum authoritate inſtitutos, modò omnia ad ædificationem fiant.

De

De Homilijs.

TOmus secundus Homiliarum, quarum singulos titulos huic articulo subiunximus, continet piam & salutarem doctrinam, & hiis temporibus necessariam, non minus quàm prior Tomus Homiliarum, quæ editæ sunt, tempore Edwardi sexti: Itaq; eas in Ecclesiis per ministros diligenter, & clarè, vt a populo intelligi possint, recitandas esse judicauimus. 35

De nominibus Homiliarum.

Of the right vse of the Church.
Against perill of idolatrie.
Of repairing & keeping cleane of Churches.
Of good workes.
First of fasting.
Against gluttony and drunkennesse.
Against excesse of apparell.
Of prayer.
Of the place & time of prayer.
That common prayers and Sacraments ought to be ministred in a knowne toung.
Of the reuerent estimation of Gods word.
Of almes doing.
Of the Natiuitie of Christ.
Of the passion of Christ.
Of the Resurrection of Christ.
Of the worthy receiuing of the Sacrament of the body and bloud of Christ.
Of the giftes of the holy Ghost.
For the Rogation dayes.
Of the state of Matrimonie.
Of Repentaunce.
Against idlenes.
Against rebellion.

De Episcoporum & Ministrorum consecratione.

36 *Libellus de consecratione Archiepiscoporum, & Episcoporum, et de ordinatione præsbyterorum, & Diaconorum, editus nuper temporibus Edwardi vi. & authoritate Parliamenti illis ipsis temporibus confirmatus, omnia ad eiusmodi consecrationem, & ordinationem necessaria continet, & nihil habet, quod ex se sit, aut superstitiosum, aut impium: itaq; quicunq; iuxtà ritus illius libri consecrati, aut ordinati sunt, ab anno secundo prædicti regis Edwardi, vsq; ad hoc tempus, aut imposterum iuxta eosdem ritus consecrabuntur, aut ordinabuntur, ritè atq; ordine, atq; legitimè statuimus esse, & fore consecratos, & ordinatos.*

De ciuilibus Magistratibus.

37 *Regia Maiestas in hoc Angliæ regno, ac cæteris eius dominijs, summam habet potestatem, ad quam, omnium statuum huius regni, siue illi Ecclesiastici sint, siue ciuiles, in omnibus causis, suprema gubernatio pertinet, & nulli externæ iurisdictioni est subjecta, nec esse debet.*

Cum Regiæ Majestati summam gubernationem tribuimus, quibus titulis intelligimus, animos

mos quorundam calumniatorum offendi, non damus Regibus nostris, aut verbi Dei, aut Sacramentorum administrationem, quod etiam iniunctiones ab Elizabetha Regina nostra, nuper editæ, apertissimè testantur. Sed eam tantùm prærogatiuam, quam in sacris Scripturis a Deo ipso, omnibus piis Principibus, videmus semper fuisse attributam, hoc est, vt omnes status, atque ordines fidei suæ a Deo commissos, siue illi Ecclesiastici sint, siue ciuiles, in officio contineant, & contumaces, ac delinquentes, gladio ciuili coerceant.

Romanus pontifex nullam habet iurisdictionem in hoc regno Angliæ.

Leges Regni possunt Christianos propter capitalia, & grauia crimina, morte punire.

Christianis licet, ex mandato Magistratus, arma portare & iusta bella administrare.

De illicita bonorum communicatione.

Facultates & bona Christianorum non sunt communia, quoad ius & possessionem (vt quidam Anabaptistæ falsò iactant) debet tamen quisq; de his quæ possidet, pro facultatum ratione, pauperibus eleemosynas benignè distribuere. 38

De

De iureiurando.

39 *QVemadmodum iuramentum vanum, & temerarium à Domino nostro Iesu Christo, & Apostolo ejus Iacobo, Christianis hominibus interdictum esse fatemur: ita Christianorum Religionem minimè prohibere censemus, quin iubente magistratu in causa fidei, & charitatis iurare liceat modò id fiat iuxta Prophetæ doctrinam, in iustitia, in iudicio & veritate.*

Confirmatio Articulorum.

40 *HIc liber antedictorum Articulorum jam denuò approbatus est, per assensum & consensum Serenissimæ Reginæ Elizabethæ Dominæ nostræ, Dei gratia Angliæ, Franciæ, & Hiberniæ Reginæ defensoris fidei &c. retinendus, & per totum Regnum Angliæ exequendus. Qui Articuli, & lecti sunt, & denuò confirmati, subscriptione D. Archiepiscopi & Episcoporum superioris domus, & totius Cleri inferioris domus in Conuocatione Anno Domini.* 1571.

LIBER
quorundam Canonum
DISCIPLINÆ ECCLESIÆ ANGLICANÆ.
ANNO 1571.

3. De Episcopis.
5. De Decanis Ecclesiarum.
8. De Archidiaconis.
9. De Cancellarijs. &c.
14. De Ædituis Ecclesiarum.
19. De Concionatoribus.
20. De Residentia.
21. De Pluralitatibus.
21. De Ludimagistris.
22. De Patronis. &c.

¶ *Sequuntur in hoc libello certi quidam articuli de ſacro miniſterio, & procuratione Eccleſiarum, in quos plenè conſenſum eſt in ſynodo à Domino Mathæo Archiepiſ. Cantuar. & totius Angliæ Primate & Metropolitano, & reliquis omnibus eius Prouinciæ Epiſcopis, partim perſonaliter præſentibus, partim procuratoria manu ſubſcribentibus in ſynodo inchoata Londini in æde Diui Pauli, tertio die Aprilis.* 1571.

OMNES EPISCOPI diligentèr docebunt Euangelium, non tantum in Eccleſiis Cathedralibus quibus præſunt, ſed etiam paſſim, per omnes Eccleſias ſuæ cuiuſque diœceſeos, vbi maximè putabunt expedire.

Imprimis autem cohortabuntur populum ad lectionem, & auditionem Sacrarum Scripturarum: vtque ſtatis temporibus conueniant ad ſuas quique Eccleſias, & diligentèr auſcultent Sacris Concionatoribus, vtque ſubmiſſè & audiant pias preces, quæ à Miniſtro dicentur, & vnà precentur ipſi & cœleſtium Myſteriorum, vt nunc in Eccleſiis noſtris authoritate, & iuſſu totius Regni legitimè, & piè procurantur, ſint participes.

Epiſcopus quiſquè antè Calendas Septembris proximas, aduocabit ad ſe omnes publicos Concionato-

res, quicunq; erunt in sua cuiusq; diœcesi, & ab illis repetet facultates concionandi, quas habent authentico sigillo consignatas, easq; vel retinebit apud se vel extinguet. Deinde, delectu illorum prudentèr facto, quoscunq; ad illam tantam functionem, ætate, doctrina, iudicio, innocentia, modestia, grauitate, pares inuenerit, illis nouas facultates vltrò dabit: ita tamen vt prius subscribant articulis christianæ religionis publicè in synodo approbatis, fidemq; dent, se velle tueri, & defendere doctrinam eam, quæ in illis continetur, vt consentientissimam veritati diuini verbi.

Episcopus etiam atq; etiam considerabit, quod genus hominum admittat in famulitium. Fit enim interdum, vbi hæc cautio & diligentia non adhibetur, vt homines impios & veræ religionis inimicos, & criminosos, & tota vita impuros, & sceleratos admittamus. Ex eo aduersarius facilè capiet maledicendi occasionem.

Episcoporum famuli in omni vestis genere, ita se modestè & compositè ornabunt, vt fratres suos, quos Paulus appellat domesticos fidei, non offendant.

Episcopus nemini posthac manum imponet, nisi institituto in bonis literis, vel in Academia, vel in inferiore aliqua schola: aut qui satis commodè intelligat latinam linguam, & probè versatus sit in sacris literis: nec nisi attigerit ætatem illam legitimam, quæ statutis & legibus est constituta: nec nisi cuius vita & innocentia grauium, & piorum hominum, & Episcopo notorum fuerit testimonio commendata: nec si in agricultura, vel in vili aliquo & sedentario artificio fuerit educatus: nec nisi qui titulum (quem appellant) aliquem habeat, vt sit vndè vitam tueatur, si Dei permissu,

missu, vel in cæcitatem, vel in grauem corporis infirmitatem, vel in morbum diuturnum incidat: nec nisi qui intrà ipsius diœcesim sacro ministerio functurus sit, nec vnquam nisi vbi sacrum aliquod ministerium in eadem diœcesi vacare contigerit. Neminem autem peregrinum, & ignotum vel ad sacerdotiorum prouentus, vel ad Ecclesiasticum ministerium recipiet, nisi ab illo episcopo, è cuius diœcesi discessit, literas commendatitias, quas appellant dimissorias, secum afferat.

Episcopus præbendarum, & beneficiorum suorum proximas secundas aut tertias aduocationes, quas vocant, nulli dabit. Sunt enim & à bonis moribus, & à Christiana charitate alienæ: nec dimissiones fructuum, aut redditum cuiuscunq; rectoriæ, aut Ecclesiastici beneficij quacunq; ratione in plurimos annos cõfirmabit.

Episcopus neminem, qui se otioso nomine Lectorem vocet, & manus impositionem non acceperit in Ecclesiæ ministerio, versari patietur.

Quiuis Archiepiscopus, & episcopus habebit domi suæ sacra Biblia in ampliſſimo volumine, vti nuperrimè Londini excusa sunt, & plenam illam historiam quæ inscribitur *Monumenta Martyrum*, & alios quosdam similes libros ad religionem appositos. Locentur autem isti libri, vel in aula, vel in grandi cœnaculo, vt & ipsorum famulis, & aduenis vsui esse possint.

¶ Decani Ecclesiarum Cathedralium.

EOsdem illos libros quos proximè diximus, Decanus quisque curabit emi, & locari in Ecclesia sua Cathedrali, eiusmodi in

loco vt à Vicarijs & minoribus canonicis, & Ministris Ecclesiæ, & ab aduenis, & peregrinis commodè audiri, & legi possint.

Eosdem libros illos, Decanus & Primarius quisq; residentarius, quos appellant Ecclesiæ dignitates, ement suo quisque famulitio, eòsq; opportuno aliquo in loco, vel in aula, vel in cœnaculo locabunt.

Decanus & Præbendarij diligentèr docebunt sacrum Dei verbum, non tantum in Ecclesiis Cathedralibus vbi viuunt, sed etiam in alijs Ecclesiis in eadem diœcesi, maximè verò in illis locis, vnde ipsis redditus annui, & stipendia suppeditantur. Quod nisi fecerint, pro Episcopi arbitrio puniantur.

Nullus nec Decanus, nec Archidiaconus, nec Residentarius, nec Præpositus, nec Custos, nec Præfectus alicuius Collegij, aut Ecclesiæ Cathedralis, nec præses, nec Rector, nec quisquam ex illo ordine, quocunq; nomine censeatur, vtetur posthac amictu illo quem appellant Graium Amicium, aut alia vlla veste simili superstitione contaminata. Sed in Ecclesiis quisq; suis vtentur tantum linea illa veste, quæ adhuc Regio mandato retinetur, & Scholastica Epomide, quæ suo cuiusq; Scholastico gradui & loco conueniat.

Quiuis Decanus in singulos annos ad minimum quatèr residebit in Ecclesia sua Cathedrali, ibiquè singulis huiusmodi vicibus mensem integrum (si fieri potest) docendo verbum Dei, & hospitalitatem seruando moram faciet, nisi fortè grauibus, & vrgentibus causis impedietur. Eas autem causas in singulas vices indicabit Episcopo suo. Vbi autem venerit, vnà cum Præbendarijs residentibus curabit, vt statuta illius Ecclesiæ, nisi contraria sint (vt multa sunt) verbo Dei, & statuta

huius

huius regni quæcunq; sunt, quæ Ecclesiasticum ordinem attingũt, & sacræ Iniunctiones, vel à Regia Maiestate æditæ, vel ab Episcopo in visitationibus illius Ecclesiæ Cathedralis impositæ, diligentèr obseruentur. Præterea Decanus & Residentarij quantùm maximè possint dabunt operam, vt minores Canonici, aut Vicarij & Ministri Ecclesiæ, ne ignaui, & inutiles vitam ducant in ocio, & illicitis lusibus se exerceant, adigantur ad studia Scripturarum, vtq; illorum quisq; habeat novum Testamentum, non tantum Latino sermone scriptum, sed etiam Anglico.

Decanus & Residentarij curabunt, ne qua alia forma obseruetur in canendis aut dicendis sacris precibus, aut in administratione sacramentorum, præterquam quæ proposita, & præscripta est in libro publicarum precum: nec vllum admittent peregrinum ad habendam sacram concionem ad populum, nisi ei, aut Regia Maiestas, aut Archiepiscopus illius Prouinciæ, aut illius diœceseos Episcopus facultatem indulserit. Et si eiusmodi aliquis Concionator, ita vel à Regia Majestate, vel ab Archiepiscopo, vel ab Episcopo approbatus, publicabit ad populum pro concione doctrinam aliquam peregrinam, & impiam, & pugnantem, vel cum sacro Dei verbo, vel cum articulis religionis nostræ approbatis in Synodo, haud dubiè cum eodem verbo Dei consentientibus, vel cum libro publicarum precum: Decanus aut Residentarij primo quoq; tempore indicabunt id Episcopo literis suis, & eorum aliquot qui concionantem audiuerunt manu consignatis, vt ille statuat quod videbitur.

Archi-

QVIuis Archidiaconus habebit domi ſuæ, & alios libros, & nominatim eos, qui inſcribuntur *Monumenta Martyrum.*

Archidiaconus qui vel iure communi, vel præſcriptione habet poteſtatem viſitandi, ſemel in ſingulos annos in perſona ſua, viſitabit Prouinciam ſuam: neque quenquam ſibi ſubſtituet officialem, niſi qui in Academia fuerit educatus, & iuri ciuili operam dederit, & annum ætatis viceſimum quartum compleuerit, & non ſolum doctrina, ſed etiam grauitate, & modeſtia par ſit, obeundo illi muneri.

Archidiaconi, & illorum ſubſtituti, quos appellant officiales, in viſitationibus ſuis vocabunt clerum ad rationem, quantum quiſq; promouerit in ſtudio ſcripturarum, & quicunq; ex illo ordine Magiſterium Artium in Academijs non attigerint, illis proponent partem aliquam noui Teſtamenti memoritèr ediſcendam, eoſq; in proxima ſynodo ad repetitionem adigent, & contumaces, & negligentes Epiſcopo indicabunt.

Peracta viſitatione Archidiaconus ſignificabit Epiſcopo, quos inuenerit in quoque decanatu, ea doctrina, & iudicio præditos vt digni ſint qui pro concione doceant populum, & præſint aliis. Ex illis Epiſcopus poteſt delectum facere, quos velit eſſe Decanos rurales.

Archidiaconi in omnes delinquentes ſeuerè, & grauiter animaduertent, neque conniuebunt ad vitia, aut quemquam quem conſtat offendiſſe, impunè abire patientur.

Archidiaconi curabunt, vt forenſium ſuorum actorum memoriæ fidelitèr & tutò conſeruentur, & ſemel

mel in singulos annos adferent ad Episcopum suum originalia exemplaria omnia Testamentorum, quæ coram ipsis anno superiori probata fuerint, vt ea in Episcopi registro asseruentur, copias autem illorum testamentorum ad vsum suum ipsi sibi describent, si velint.

¶ Cancellarij, Commissarij, Officiales.

Viuis Cancellarius, Commissarius, & Officialis erit institutus in legibus Ecclesiasticis & ciuilibus, qui annum ætatis vicesimum sex tum attigerit, & in scholis doctrinæ nomine gradum aliquem susceperit, & in forensibus causis mediocriter versatus fuerit, de cuius vita & moribus nullus sinister sermo audiatur. Adhæc quiuis horum, aut erit in sacro ministerio; aut si non erit, tamen animo toto & feruenti zelo erga religionem feretur, idq; apertè & ingenuè præ se feret: & antequam in functionem ingrediatur, sacramento se obstringet, de authoritate & primatu Principis, atq; etiam subscribet articulis de religione in Synodo Episcoporum approbatis.

Nullus horum, nec Cancellarius, nec Commissarius, nec Officialis in cognitione causarum procedet vsq; ad ferendam sententiam excommunicationis, nisi tantùm in causis instantiarum. In correctionis negotijs, alia quidem facient omnia, quæ de iure possint, & solent fieri.

Excommunicationis autem sententiam deferent tantùm ad Episcopum: eamq; aut ipse per se pronun-

ciabit aut graui alicui viro in sacro ministerio constituto, pronunciandum committet. Postquam autem sententiam tulerit, addet insuper commonendi populi, & terroris causa, formulam illam verborum, quæ postea suo loco subjicietur: atque etiam aliam formulam similem, quæ seruanda sit in denuncianda ad populum excommunicatione, curabit describi, & mitti ad singulos Ecclesiarum præfectos, vt habeant quo vtantur, si vsus postulet. Commutationem autem iniunctæ pœnitentiæ, nec Cancellarius faciet, nec Archidiaconus, nec Officialis, nec Commissarius. Ea potestas multis grauibus de causis Episcopo soli reseruabitur, aut si quem alium, Episcopus ad eum vsum speciali mandato designabit.

Ecclesiasticus Iudex cuiuscunquè loci aut ordinis, neminem excommunicatum absoluet Domi suæ, aut alioqui in priuatis ædibus: sed tantum publicè, & pro tribunali.

Cancellarij, Officiales, Commissarij, omnem adhibebunt diligentiam, vt cæteri omnes qui ipsorum iurisdictioni subjiciuntur, officium faciant. Imprimis vero vt Rectores, Vicarij, & Ministri Ecclesiarum, studiosè versentur in sacris literis, & sibi libros ordini & professioni suæ congruentes, comparent, vt quicunque ad Magisterium Artium non accesserit, emat sibi duos libros noui Testamenti alterum Latinè translatum, alterum Anglicè, vt illorum quisq; memoritèr ediscat eā pēsam Scripturarū quæ illi vel ab Ecclesiastico Iudice ordinario, vel ab alio cuius fidem & industriam, Episcopus eligere maluerit, fuerit imposita: vt obseruēt ordines & ritus descriptos in libro Publicarum precum, tam in legendis

gendis sacris Scripturis,& precibus dicendis,quàm etiam in administratione Sacramentorum, vt neuè detrahant aliquid, neuè addant, neuè de materia, neue de forma: vt honestè se gerant, & in graui vestitu, in libello admonitionum proposito, modestè & decentèr ambulent: vtq; si familiam habeant, & vxores non habeant, mulierem aliam domi suæ ne alant nisi aut matrem, aut sororem, aut neptem ex fratre aut sorore: quod si cœlibes viuant, & vxores non habeant, in taberna aut caupona cibum ne capiant, sed honesta aliqua in domo in eadem parochia, vbi sine suspitione possint viuere: vt ne ludant aleam, neuè chartis, aut aliis improbatis lusibus se exerceant: vt arcu tantum vtantur & sagittis, idque animi causa, vt modestè, & in tempore, ne vel ab officio faciendo, vel à sacrarum Scripturarum studijs auferantur.

Videbunt etiam ne Rector, Vicarius, aut Parochus vspiam inseruiat, vel in capella, vel in oratorio, aut publicas preces dicat in cuiusq; priuatis ædibus, nisi Episcopus illi autographo suo, & manus suæ subscriptione eius rei potestatem fecerit: Neuè Rector aut Vicarius, aut Parochus inseruiat plusquam vni Ecclesiæ, aut Capellæ vno die.

Quiuis Minister Ecclesiæ, antequam in sacram functionem ingrediatur, subscribet omnibus Articulis de Religione Christiana, in quos consensum est in Synodo: & publicè ad populum, vbicunq; Episcopus iusserit, patefaciet conscientiam suam quid de illis Articulis, & vniuersa doctrina sentiat. Semel autem receptus in sacrum ministerium, ab eo imposterum non discedet, nec se aut vestitu, aut habitu,

aut in vlla vitæ parte geret pro Laico.

Quiuis Rector Ecclesiæ, Vicarius, aut Parochus, quotannis ante vicesimum diem a Paschate, exhibebit Episcopo, eiusue Cancellario aut Commissario, nomina & cognomina Parochianorum suorum tam marium quàm fœminarum (eorum inquam) qui cum exegerint annum ætatis suæ decimum quartum, tamen ad sacrosanctam Communionem (vti statutis & legibus Ecclesiasticis huius regni tenentur) non accesserint, quiq; subire examen Ecclesiastici ministri de ediscendo Catechismo, & articulis Christianæ religionis detractauerint: quiq; Parentes aut Domini, liberos aut famulos suos ad audiendum discendumqu è eundem illum Catechismum constitutis temporibus ad Ecclesiam mittere contempserint. Neminem autem patientur de sacro lauacro infantem suscipere, nisi qui ad mensam dominicam accesserit, & sanctorum misteriorum particeps fuerit: ad misteriorum autem Cõmunionem neminem admittet, qui Catechismũ, & articulos fidei non didicerit.

Omnibus dominicis, & festis diebus, Rectores, Vicarij, & Parochi ita maturè & conuenientèr captato tempore venient ad Ecclesias, vt Parochiani confectis rebus suis, cum liberis & famulis possint eòdem occurrere. Ibi verò reuerentèr (vti par est) & piè peragent sacrum misterium, ita clarè, apertè, distinctè, vt populus audire, & intelligere possit quid dicatur, & ex eo consolationem, & fructum capere. Eandem pietatem & reuerentiam in sacrosanctis etiam misterijs retinebunt, modo ne ad superstitionem, aut adorationem, aut idolatricum cultum vergant. Quòd si tempore sacræ Communionis nulla erit concio de

scripto

scripto & è pulpito pronunciabunt vnam aliquam, aut aliam ex illis homilijs, quas iam anteà publicauimus in illum vsum. Interim cohortabuntur populum, vt diligentèr veniant ad Ecclesias, vt quæ legantur, quæq; dicantur attentè audiant, vtq; se toto illo tempore reuerentèr, & modestè gerant. Et ne piorum animi, insolentia & irreligiosa leuitate offendantur, curabunt ne iuuenes, præsertim rustici, quorum ingenia procliuiora ferè sunt ad neglectum pietatis, & nequitiam: neuè pulsent campanas, neuè per templum obambulent, neuè inter se otiosè colloquantur, neuè aut risu, aut strepitu, aut scurrilibus ineptijs, vel ministrum impediãt, vel offendãt populũ.

Admonebunt populum, vt frequentiùs accedant ad sacram communionem, vtq; iam anteà tota mente (vti par est) sese præparent. Et vt omnes intelligant quid debeant Deo optimo maximo, quid Principi, quẽ colere ac venerari debent vt Vicarium Dei: quid legibus: quid magistratibus: quid fratribus suis: quid populo Dei, omnibus dominicis & festis diebus statim a meridie præstò erunt in templis, ibiq; minimùm ad duas horas legent, & docebunt Catechismum, & in eo instituent omnes suos omnium ætatum, atque ordinum, non tantum puellas aut pueros, sed etiam si opus erit grandiores. Imprimis verò admonebunt adolescentes & iuuenes, non tantum mares, sed etiam fœminas, cautum esse legibus, ne quis illorum vel accedat ad sacram Communionem, vel contrahat nuptias, vel infantem è sacro fonte suscipiat, nisi antea didicerit rudimenta religionis christianæ & possit ad omnes partes catechismi conuenientèr, & dextrè respondere.

Quod si Rectores, Vicarij, Parochi, vel concionari

non possint, vel facultatem concionandi ab Episcopo non acceperint, tamen docebunt pueros prima elementa legere, scribere, noscere officium suum, quid debeant Deo, quid parentibus, quidq; alijs: & si quos ex illis viderint ea esse indole, vt possint institutione, atq; cultu ad literarum cognitionem peruenire hortabuntur parentes, vt eos deducant ad scholam, vt imbuti bonis disciplinis possint aliquado idonei esse ad sacrum Dei optimi maximi Ministerium quos autem hebetiores, & ingenio à literis alieniore esse senserint, vt eos curent, vel ad alias artes, vel etiam ad opus rusticum ablegari.

Admonebunt etiam Parochianos suos magnis & grauibus de causis, constitutum esse in Synodo a Reuerendissimo Patre, Domino Mathæo Archiepiscopo Cantuar. & alijs Episcopis, ne liberi contrahant Matrimonium sine consensu parentum, neue iuuenis contrahendi potestatem habeat, ante annum ætatis suæ decimum sextum, neue Puella ante decimum quartum.

¶ Æditui Ecclesiarum, & alij selecti viri.

Æditui pro cõsuetudine suæ quiq; Parochiæ, Parochianorum suorum, & Ecclesiastici sui ministri suffragijs, eligentur: alioqui æditui non erunt: nec amplius quam vnum annum durabunt in illo munere, nisi fortè iterùm eligantur. Omnes autem Æditui semel in singulos annos reddent iustam rationem earum pecuniarum, quæ in suas manus peruenerunt: atq; etiam indicabunt particulatim quos sumptus fecerint in sarta tecta

tecta & vsum Ecclesiæ. Postremò verò discedẽtes ab officio, quicquid pecuniarum, aliarumq; Ecclesiasticarum rerum supererit, & in ipsorum erit potestate, id omne bona fide tradent Parochianis, vt ab illis rursus tradi possit proximis ædituis.

Ædituicurabunt vt Ecclesiæ, plumbo, tegula materia, vitro, diligenter & probè reficiantur, ne vel ministeri, vel populus, aut in sacro ministerio & cultu Dei, aut in cœlestium mysteriorum tractatione, aut in habenda & audienda communione, cœli iniurijs quatiatur. Imprimis autem operam dabunt, vt in omni Ecclesiastico conuentu pax quàm maximè conseruetur & in omnibus Episcoporum atq; Archidiaconorum visitationibus, fidelitèr & nominatim detegent, atq; indicabunt eos omnes qui sese in Ecclesia immodestè gesserint, quiq; vel intempestiua pulsatione campanarum, vel ambulationibus, vel colloquio & strepitu, ministrũ aut concionatorẽ impediuerint.

Æditui curabunt vt ædes sacræ, mundè & sanctè conseruentur, ne cuiquam vel puluere, vel ramentis, vel sordibus, moueant nauseam. Curabunt etiam vt sacra Biblia sint in singulis Ecclesiis in amplissimo volumine (si commodè fieri possit) qualia nũc nupèr Londini excusa sunt, vt liber publicarum precum, vt sacræ homiliæ, vtq; homiliæ, quæ nuper scriptæ sunt contra rebellionem, sint in singulis Ecclesiis. Hos libros quam maximè integros & mundos esse conuenit: Laceros autem aut sordidos nullo modo, ne populo fastidium, & contemptum pariant. Curabunt mensam ex asseribus compositè iunctam, quæ administrationi sacro sanctæ communionis inseruiat: & mundum tapetem, qui illam contegat: &

suggestum

suggestum commodum, vnde cælestis doctrina publicetur. Curabunt insuper vt omnia illa solaria, in quibus cruces ligneæ aliquandò prostabant, & aliæ reliquiæ superstitionis prorsùs è medio auferantur, vtq; templorum parietes noua fidelia inducantur, & lectissimis sanctarum scripturarum sententijs illustrentur. Vt illarum lectione & admonitu, populus possit ad pietatem cõmoueri. Postremò curabunt vt in singulis Ecclesiis sit sacer fons, non peluis, in quo baptismus ministretur, isq; vt decentèr & mundè conseruetur.

Admonebunt etiam Caupones, & Tabernarios, qui vendunt edulia, ne quem in cauponam, aut tabernam suam recipiant toto illo tempore, quo aut habebitur concio, aut sacrum ministerium peragetur. Quod si quis per contemptum, & contumaciam contrà fecerit, & illum ipsum, & eos quos ad se receperit, nominatìm in proxima visitatione indicabunt. Si quis vel aperto adulterio, vel stupro, vel incestu, vel ebrietate, vel iurandi consuetudine, vel lenocinio, vel vsura, vel alia demum quacunq; impuritate vitæ, & nequitia, fratres offenderit, illos æditui amicè, & fraternè admonebunt, vt resipiscant. Quod nisi fecerint, indicabũt eos nominatim vel Rectori, vel Vicario, vel Parocho, vt ab illis asperiùs, & vehementiùs admoneantur, & si perrexerint, tantìsper dùm redeant ad sanitatem, à sacra communione arceantur. Vtq; qui incontinentèr, & laxè viuunt, pro meritis suis legum seueritate castigentur. Iidem æditui eosdem illos adulteros, fornicarios, incestos, ebriosos, iuratores, lenones, vsurarios in Episcoporum & Archidiaconorum visitationibus patefacient.

Æditui conuiuia, symposia, cœnas, & inuitationes publicas.

publicas in templis celebrari non patientur: nec campanas superstitiosè pulsari, vel in vigilia animarum, vel postridiè omnium sanctorum, qui dies non ita pridem genijs mortuorũ sacer erat, nec omninò vnquam, vbi pulsandi consuetudo ad superstitionem videbitur inclinare. Illis autem tantùm temporibus pulsari permittent, quæ in libello admonitionum descripta sunt, & ad eundem tantum vsum, eodemq; tantum modo.

Nundinas, & mercatus publicos celebrare, & fontes sententia iudicis condemnatos, neci dedere, & supplicio afficere diebus dominicis non licebit.

Non patientur vt quisquã ex circumforaneis istis tenuibus, & sordidis mercatoribus, qui aciculas & ligulas, & crepundia, & res viles & minutas circũferunt ac distrahũt, quos pedarios, aut pedularios appellãt, proponant merces suas vel in cœmiterijs, vel in porticibus ecclesiarũ, aut vspiam alibi diebus festis, aut dominicis, interim dum peragitur pars aliqua sacri ministerij, aut habetur sacra concio: nec vt mendici, aut errones, quibus nulla est certa sedes, toto illo sacrorum aut concionum tempore, hæreant in cœmiterio, vel in porticu sed mandabunt, vt aut ingrediantur, aut discedant.

Obseruabunt etiam atque inquirent diligentèr ecqui ex Parochianis, temporibus lege constitutis, aut non veniant ad Ecclesias, aut tardiùs & negligentiùs veniant. Quosq; inuenerint deliquisse, in eos ex legum præscripto animaduertent. Obseruabunt etiam, ecquid omnes ac singuli Parochiani totiès accedant ad sacram Communionem in singulos annos, quotiès leges & statuta iubent, ecqui etiam peregrini atque aduenæ ex alijs Parochijs, frequentiùs & vsitatiùs veniant ad ecclesiam suam, illosq; Parocho suo indicabunt,

ne illos fortè recipiat ad ſacram Communionem inter alios, ſed ad ſuos potiùs Parochos rejiciat.

Nullum nec Rectorem, nec Vicarium recipient ad miniſterium eccleſiæ ſuæ, niſi quem Epiſcopus inſtitutione ſua approbauerit, & in poſſeſſionem illius Eccleſiæ mandato ſuo miſſerit. Nec parochum recipient niſi literis & ſigillo Epiſcopi, nominatim illi Eccleſiæ commendatum. Quòd ſi Rector, Vicarius, aut Parochus alitèr ſe gerat in miniſterio ſuo obeundo, aut quòd malè & obſcurè, & confuſè legat, aut quòd ſolutiùs, & laxiùs viuat, quàm hominem par ſit eius ordinis, & ex ea re grauis offenſio ſuſcipietur: Æditui eum maturè deferent ad epiſcopum, vt quàm primum animaduerſio aliqua, & vitij emendatio conſequatur.

Vtq; Epiſcopus intelligat, quæ conciones habitæ fuerint in ſingulis Eccleſiis ſuæ diœceſeos; Æditui curabunt, vt nomina omnium Concionatorum qui ad ſe alicundè venerint, annotentur in libello quem habebunt paratum in eum vſum, vtq; in eodem libello concionator quiſq; ſubſcribat nomen ſuum, & diem quo habuerit concionem, & eius Epiſcopi nomen à quo acceperit concionandi poteſtatem.

Poſtremò Æditui diligentèr obſeruari curabunt ea omnia, quæ ad ipſorũ officia pertinebunt, quæq; Regiis injunctionibus, & in libello admonitionum continentur, quæq; vel ab Archiepiſcopo, vel ab Epiſcopo in ſuis cuiuſq; viſitationibus ad vſum Eccleſiarum proponentur. Quòd ſi quis eos vel iurgijs petulantèr inſectetur, vel etiã in ius trahat, quòd officium fecerint, & errantes detexerint, id quoq; indicabũt epiſcopo, vt eius opera, & ſtudio faciliùs à moleſtia liberentur.

Conci-

¶ Concionatores.

NEmo nisi ab Episcopo permissus in parochia sua publicè prædicabit, nec posthac audebit concionari extra ministerium, & Ecclesiam suam, nisi potestatem ita concionandi acceperit, vel à Regia Maiestate per ōnes regni partes, vel ab Archiepiscopo per prouinciam, vel ab Episcopo per diœcesim. Nulla autem potestas concionandi firma erit imposterum, aut authoritatem aliquam obtinebit, nisi tantum quæ impetrata fuerit post vltimū diem Aprilis, qui fuit in An. 1571. Concionatores modestè & sobrij in omnè vitæ parte sese gerent.

Imprimis verò videbunt, ne quid vnquam doceant pro concione, quod a populo religiosè teneri & credi velint, nisi quod consentaneū sit doctrinæ veteris aut noui testamenti, quodq; ex illa ipsa doctrina catholici patres, & veteres episcopi collegerint. Et quoniā articuli illi religionis christianæ in quos consensū est ab episcopis in legitima & sācta synodo, iussu atq; authoritate sereniſſimæ principis Elizabethæ cōuocata, et celebrata, haùd dubiè collecti sūt ex sacris libris veteris & noui testamenti, & cū cæleſti doctrina, quæ in illis continetur, per omnia congruunt, quoniā etiam liber publicarum precum, & liber de inauguratione Archiepiscoporum, episcoporū, presbyterorum, & diaconorum, nihil continent ab illa ipsa doctrina alienū, quicunq; mittentur ad docendum populum, illorum articulorum authoritatem & fidem, non tantū concionibus suis, sed etiam subscriptione confirmabunt. Qui secùs fecerit, & contraria doctrina populum turbauerit, excommunicabitur.

Inter concionandum vtentur veste quam maximè modesta, & graui, quæ deceat, atque ornet ministrũ Dei, qualisq; in libello admonitionũ descripta est. Nec pecuniam pro concione, aut mercedem vllam exigent: sed victu tantùm & simplici apparatu, & vnius noctis hospitio contenti erunt.

Vanas & aniles opiniones, & hæreses, & errores Pontificios, a doctrina, & fide Christi abhorrẽtes, non docebunt: nec omninò quicquam, quo imperita multitudo, vel ad nouitatis studium, vel ad contentionem inflammetur. Semper autem proponent ea, quæ ad ædificationem faciant, & auditores Christiana concordia, & charitate concilient.

¶ Residentia.

ABsentia Pastoris à dominico grege, & secura illa negligentia, quam videmus in multis, & destitutio ministerij, est res & in se fœda, & odiosa in vulgus, & pernitiosa Ecclesiæ Dei. Itaq; hortamur omnes Pastores ecclesiarum in Domino Iesu, vt quamprimùm redeant ad Parochias quiq; suas, & diligentèr doceant Euangelium, & pro fructuum suorum ratione alant familiam, & hospitalitate iuuent pauperes, ibiq; versentur in singulos annos, non minùs quàm sexaginta dies.

¶ Pluralitas.

NOn licebit cuiquam cuiuscunq; sit gradus, aut ordinis, plusquam duo Ecclesiastica beneficia obtinere eodem tempore. Neq; cuiquam

quam omninò licebit obtinere duo beneficia, si plusquàm viginti sex milliarijs distincta sint.

¶ Ludimagistri.

NOn licebit cuiquam docere literas, & instituere pueros, nec publicè in schola, nec priuatim in cuiusquam ædibus, nisi quem Episcopus eius diœceseos approbauerit, cuiq; sub authentico sigillo suo docendi potestatem fecerit. Hoc autem loco primariam nobilitatem honoris causa excipimus. Episcopus autem nullum Ludimagistrum approbabit, nec illo munere dignum censebit, nisi quem suo iudicio doctum, & illo loco dignum inuenerit, quemquè de vita & moribus, & imprimis de religione viderit piorum hominum testimonio commendari.

Ludimagistri nullam docebunt grammaticam, nisi eam quam solam Regia Maiestas per omne regnum in omnibus scholis legi mandauit: nec alium latinum Catechismum quàm qui æditus est Anno. 1570. quem etiam Anglicè redditum, pueros, qui Latinè nesciunt, docere volumus.

Alios autem libros docebunt, vnde Latini Græcique sermonis copia & puritas addisci possit, & eos inprimis qui ad notitiam Christi, & pietatem faciant. Semel autem in singulos annos indicabunt Episcopo, quos habeant ex omni numero lectissimos, qui ea sint indole, eoq; profectu in literis vt spes sit, vel ad functionem politicam, vel ad sacrum ministerium fore accommodos. Hac spe parentes inducti, eos libentiùs alent ad literas.

Imprimis verò ita instituent, & formabunt linguas puerorum, vt apertè, clarè, distinctèq; pronuncient. Et quoties habebitur sacra concio, eos vel emittent, vel deducent ad templum, vt statim à teneris incipiant erudiri ad pietatem, neuè negligentèr audierint, vbi redierint ad scholam, vocabunt singulos ad examen quid ex illa concione didicerint: quòq; magis pueriles animi ad virtutem & industriam excitentur, otiosos & ignauos reprehendent, attentos & diligentes collaudabunt.

¶ Patroni & Proprietarij.

EPiscopus grauitèr & studioſè cohortabitur Patronos beneficiorum, vt cogitent necessitates Ecclesiæ, & ante oculos habeant vltimum illum diem, & iudicium, & tribunal Dei. Itaq; vt neminem promoueant ad munus ecclesiasticum, nisi qui doctrina, iudicio, pietate, probitate vitæ, & innocentia possit onus tam graue sustinere, vt nihil in ea re nisi integrè incorruptè & sincerè faciant. Se enim vsurũ omnibus honestis & legitimis rationibus, vt verum possit inueniri. Quod si vel in ipsa præsentatione, vel etiam posteà sẽserit corruptelam vllam, aut Simoniacum commercium, quocunq; modo, quantumvis obscurè, vel directè, vel indirectè, vel per ipsum, vel per alios interceſſisse, vt ad ipsum vel pecunia, vel pretium, vel commoditas aliqua, vel pars aliqua fructuũ perueniret, velle se facti nequitiam, & Simoniam publicare & palàm facere, non tantum in Cathedrali Ecclesia, sed etiam alibi, ad illius probrum, & dedecus sempiternum: & presbyterum quem ita nequitèr præsentauerit

ſentauerit, non tantum à ſacerdotio, in quod mala fide ingreſſus ſit, ſed etiam ab omni miniſterio, & à tota diœceſi remouere.

Domina Regina humilitèr & ſubmiſſè roganda eſt, vt ratio aliqua ipſius permiſſu & iuſſu ineatur, vt in Eccleſiis, quæ ad illam proprietario iure peruenerunt, Cancelli quàmprimùm reficiantur, vt annuum ſtipendium peragendo ſacro miniſterio, conſtituatur. Nunc enim multis in locis, & Cancelli fœdùm in modum corruerunt, & miniſterium Eccleſiæ propter ſtipendij vilitatem deſtituitur.

Epiſcopus curabit vt iuſtum Inuentarium, quodq; vocant terrarium, omnium agrorum, pratorum, hortorum, pomariorum, quæ ad Rectoriam aliquam, aut Vicariam pertinent, ex proborum hominum inſpectione ſumatur, & in archia ſua referatur, ad rei memoriam ſempiternam.

Epiſcopus non patietur Procuratorem alicuius beneficij vllam habere poteſtatem in miniſtrum Dei, vt eum vel admittat, vel reijciat. Neq; miniſter minùs a quoquã accipiet nomine ſtipendij, quàm decem libras.

Omnia matrimonia, quæ vſpiam contracta ſunt intra gradus cognationis, aut affinitatis prohibitos in 18. Leuitici, authoritate Epiſcopi diſſoluentur: maximè verò, ſi quis, priore vxore demortua, eius ſororem vxorem duxerit: hic enim gradus cõmuni doctorum virorum conſenſu, & iudicio putatur in Leuitico prohiberi.

Non licebit cuiquam matrimonium contrahere inter illos gradus, qui in tabula à reuerendiſſimo patre Domino Archiepiſcopo Cantuarienſi, in eum vſum ſcripta & publicata, prohibentur.

Forma

¶ Forma sententiæ excommunicationis.

FRatres, quoniam quicunq; profitemur nomen Christi Iesu, sumus omnes membra eiusdem corporis, & par est, vt vnum membrum alterius membri sensu, & dolore afficiatur: pro officij mei ratione, significo vobis, A. B. publicè accusatum esse de adulterio, in quo, fama est, eum vixisse nequitèr, & turpitèr, cum ipsius dedecore, & infamia, & graui offensione Ecclesiæ Dei: & ea causa, vt insignis illa turpitudo supplicio aliquo afficeretur, ad Episcopi tribunal, vocatum esse. Et quoniam prædictus A. B. conscientia nequitiæ suæ, ad diem legitimè dictum comparere contempsit, & se iustitiæ contumacitèr subduxit, & alios exemplo suo ad similem contumaciam animauit, idcircò hoc etiam vos insuper admonitos volo, Episcopum nostrum, nomine, atq; authoritate Dei optimi maximi excommunicasse illum ab omni societate Ecclesiæ Dei, & tanquam membrum emortuum amputasse à Christi corpore. Hoc ille in statu versatur hoc tempore, & in tanto discrimine animæ suæ. Diuus Paulus admonitus instinctu diuini spiritus, iubet vt talium hominum societatem, & contubernia fugiamus, ne participes simus eiusdem sceleris. Tamen, vt Christiana charitas nos monet, quoniam ipse pro se orare non vult, nec periculum suum intelligit, oremus Deum omnes eius nomine, vt aliquandò agnoscat miseriam, & fœditatem vitæ suæ, & agat pœnitentiam, & conuertatur ad Deum, Deus enim noster est misericors, & potest lapsos etiam a morte reuocare.

FINIS.
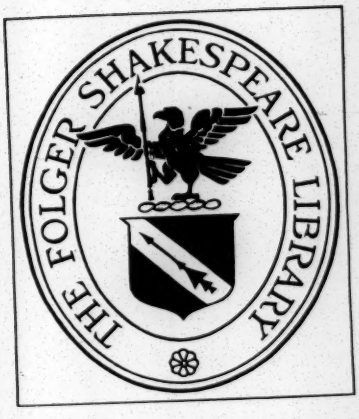
4793